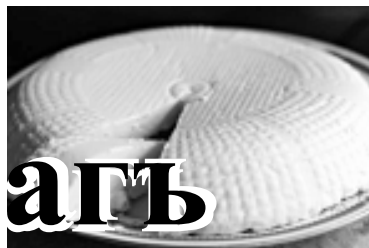

Адыгэ къуаеи ифестиваль хэлэжъагъ

Адыгэ Республикэр загъэпсыгъэр илъэс 21-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхъыгъэу адыгэ къуаеи ия 3-рэ республикэ фестивал-зэнэкъокъу Мыекъуапэ щыкӀуагъ. Ащ хэлэжъагъэх щэм хэшлыкӀыгъэ гъомы-лапхъэхэр къыдэзыгъэкӀырэ ИофшанӀэхэм ялыкӀохэр, предпринимательхэр, фермерхэр ыкӀи унэе хъызмэтшанӀэ зилэхэр.

Фестивалым къекӀолагъэх Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТхакӀушынэ Аслъан, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, къулыкӀу зэфэшхъафхэм, комитетхэм япашхэр, нэмыкӀхэри. Адыгеим ирайонхэм къагъэхъазырыгъэ «лэпкӀэ шагу» зэлухыгъэ пэпчӀ типашхэр еблэгъагъэх. Ахэм ябысымхэр зерифэшъуашъу къапэгъокӀыгъэх, адыгэ къуаеи хэшлыкӀыгъэ шхыныгъо зэмылӀужыгъохэр къапагъохыгъэх, къэшъуагъэх, зэрэгъэчфыгъэх.

(ИкӀлӀух я 2-рэ н. ит).

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

НэкӀубгъохэм арытхэр:

✓ Имыгъогу рыкӀуагъэм нэбгыритф екӀодылагъ.

Я 2-рэ н.

✓ «А.Ткачёвыр къэкӀоныр зыми ышӀагъэп.»

Я 4 — 5-рэ н.

✓ Сингапур къыхагъэлэжъэныр гухэлъ.

Я 6-рэ н.

✓ «ТшӀуахынынэу щытыгъэп», ау...

я 8-рэ н.

ыхъырэмкӀэ гъунэкпкъ гъэнэфэгъэ зилӀэ обществэу «Юг-Авто» зыфиорэм ыгъэпсыгъэ автосалони 6-мэ анэмыкӀэу непэ яблэ-нэрэм — дилер гупчэу «Дженерал Моторс» зыцӀэм ишӀыни аухы. Предприятием ипашхэм гухэлъ яӀ сомэ миллиони 100 зытефэцт автосалонэу «Ситроен» зыфиорэр агъэпсынэу. Автосалонхэм непэ нэбгырэ 350-мэ Иоф ашашӀэ.

Поселкэм ипредприятие инхэм зэу ащышым — «Пластик-трейд» зыфиорэм гъэхъагъэхэр ешӀых, блэкӀыгъэ илъэсым ащ сомэ миллиард 1,9-рэ зыосэ продукции къыдигъэкӀыгъ.

А пстэумэ яшӀуагъэкӀэ муниципальнэ бюджетым мылӀ-коу кыхъэрэр нахъыбэ мэхъу. «2012-рэ илъэсым сомэ миллион 50 фэдиз фэдэу къытӀэкӀэхъанэу тегугъэ ыкӀи тигухэлъ къызэрэддэхъуштым тицыхъэ тель, сыда пӀомэ илъэсныкъом планыр проценти 109,4-у дгъэцӀагъэ», — къыӀуагъ муниципальнэ гъэпсыкӀэ зилӀэ «Тэхъутэмыкъое районым» ипашхэу Шхъэлэхъо Азмэт.

Шхъэлэхъо Азмэт зэрэхигъэунэфыкӀыгъэмкӀэ, чӀыпӀэ зыгъэ-лорышӀэжынымкӀэ органхэм апашхъэ ит Иофыгъо шхъалэхэм ащыц псырыкӀуапӀэхэр жыи дэдэ зэрэхъугъэхэр, канализациякӀэхэр гъэпсыгъэн зэрэфаер. ЖКХ-м зэхъокӀыныгъэхэр фэшӀыгъэнхэм тегъэпсыхыгъэ программэр пхырашызэ, фэтэрыбэу зэхэт уни 7-мэ гъэцӀэкӀэжыны ИофшӀэнхэр арашӀылӀагъэх, пстэумкӀи ахэм сомэ миллион 24-рэ апӀухагъ.

КъумпӀыл Мурат муниципальнэ образованием ипашхэ джащ фэдэу ыналэ тырыригъэдзагъ кӀэлэцӀыкӀу ЫгыпӀэхэм чӀыпӀэхэр зэращырымкӀухэрэм епхыгъэ Иофыгъори зэшӀохыгъэн зэрэфаер.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ипресс-къулыкӀу

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ

ЩытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиорэр А.Д. Лъачэм фэгъэшъошэгъэным ехъылагъ

Адыгэ Республикэм ордэ къэлонымкӀэ иискусствэ ихъэоныгъэ илахышхо зэрэхышхыгъэрэм фэшӀ щытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиорэр Лъачэ Альберт Долэт ыкъом — эстрадэ оредыном фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 4, 2012-рэ илъэс
№ 193

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хъугъэу шӀуагъэ къытэу гъэсэныгъэм Иоф зэрэфэлажъэхэрэм, егъэджэнырэм пӀуныгъэмрэм нахъышӀоу гурыт еджапӀэм щызэхэшэгъэнхэм ашхъэкӀэ ялахышхо зэрэхалхъэрэм, ИофшӀэным творческэ екӀолакӀэ къызэрэфэгъотырэм, ІзпӀэсэныгъэ ин зэрэхалхъым, къытӀэкӀэхъуэрэ ныбжьыкӀэхэм яегъэджэнкӀэ ыкӀи япӀункӀэ гъэхъагъэхэр зэрашӀыгъэхэм афэшӀ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ:

— **ГъукӀэлӀ Фатимэ Байзет ыпхъум**, Теуцожь районымкӀэ поселкэу Лъэустэнхъаблэ и МБОУ-у «Гурыт еджапӀэу № 10-у Къ. Б. Бжыхъакъом ыцӀэкӀэ щытым» урысыбзэмрэм литературэмрэкӀэ икӀӀэлэгъаджэ;

— **Козлов Александр Сергей ыкъом**, Мыекъопэ районымкӀэ къутырэу Северо-Восточные Сады и МБОУ-у «Гурыт еджапӀэу № 19-м» ипашхэ.

***

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриӀэу Иоф зеришӀэрэм, агропромышленнэ комплексым ихъэоныгъэ илахъ зэрэхышхыгъэрэм афэшӀ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ **Гъыш Нурыет Хысэ ыпхъум**, федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Урысые мэкъумэщ гупчэм» Адыгэ РеспубликэмкӀэ икӀутамэ и Тэхъутэмыкъое район отдел ипашхэ.

Адыгеим ипашхэр поселкэу Яблоновскэм щыпсэхэрэм афэгугъуагъэх

Республикэм и Лышхъэу ТхакӀушынэ Аслъан пшъэрылӀ зэрэфишӀыгъэм тетэу Адыгеим и Премьер-министрэу КъумпӀыл Мурат тыгъоснахыпӀэ Тэхъутэмыкъое районымкӀэ поселкэу Яблоновскэм шылагъ. Нэбгырэ пчъагъэу дэсымкӀэ Адыгеим ятӀонэрэ чӀыпӀэ шызыубытырэм мы къэлэ псэупӀэр зытӀысыгъэр илъэси 104-рэ хъугъэ.

Непэ поселкэм промышленнэ, инвестиционнэ амалхэр иӀэх, республикэм исоциальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ илахышхо хешӀыхъэ.

— ЩыӀэныгъэм чанэу шгу-зэрэхэлажъэрэм, ИофшӀэныр шӀу зэрэшӀульгъурэм, хабзэм иреспубликэ органхэм ІзпӀыгъу къызэрэшӀуагырэм яшӀуагъэкӀэ илъэс къэс предпринимательствэм поселкэм зыщешъомбгъу, унэхэр псынӀкӀэу ашӀых, инфраструктурэмрэм социальнэ лъэныкъомрэм хэхъоныгъэ ашӀы, цыфхэм ящыӀэкӀэ-псэукӀэ зыкӀыӀэ-тынымкӀэ ищыкӀэгъэ амалхэр зэрэхэбх, — хигъэунэфыкӀыгъ КъумпӀыл Мурат поселкэм дэххэм афэгугъушӀозэ. Инвестиционнэ проект инхэр щыгъэцӀэкӀэгъэн-

хэмкӀэ Яблоновскэ къэлэ псэупӀэм аналэ къытырадзагъ. МикрорайоныкӀэу «Green Apple» зыфиорэр гектар 20-мэ ашашӀынэу, псэупӀэ ыкӀи коммерческэ унэ квадрат метрэ мини 160-рэ фэдиз агъэпсынэу рахъухъэ. Мы проектым игъэцӀэкӀэн ехъылӀэгъэ инвестиционнэ зэзэгъыныгъэр компаниеу «БЭЛ Девелопмент» зыцӀэм я Х-рэ Дунэе инвестиционнэ форумэу «Шъачэ-2011-рэ» зыфиорэм щыдашӀыгъагъ, ащ игъэпсын сомэ миллиард 4,42-рэ пӀухъашт.

НэмыкӀ микрорайонэу «Солнечный» зыфиорэр поселкэм щыгъэпсыгъэным епхыгъэ ятӀонэрэ проектыр пшъэдэкӀыжъэу ыхъырэмкӀэ гъунэкпкъ гъэнэфэгъэ зилӀэ обществэу «Агро-Ресурсым» къыгъэхъазырыгъ. ПстэумкӀи сомэ миллиарди 7,2-м ехъурэ инвестициехэр къызыфагъэфедэнхэу, квадратнэ метрэ мини 190-рэ злӀызыубытышт унэ 13 агъэпсынэу, унэгъо мини 2,5-мэ япсэукӀэ амалхэр нахъышӀу афашӀынэу рахъухъэ.

Яблоновскэм джащ фэдэу автосалоныкӀэхэм яшӀыны шылагъэкӀуатэ. ПшъэдэкӀыжъэу

Адыгэ къуаеи ифестиваль хэлэжъагъ

(ИкIуух).

— Адыгэ къуаеи республикэр къырашлэжъу шыгъ. Дунаим къое зэмыллэужыгъо мин заулэ къышчыдагъэкIы, ахэм ащышъу адыгэ къуаеи идэгъугъэкIэ, илэшлугъэкIэ ыцIэ чыжъу зэрэлугъэм уимыгъэгъу-

шхон плъэкIырэп. Республикэм щыпсэурэ цыф лъэпкъ зэфэшъхьафхэм азыфагу зэгурьлоныгъэ зэрилгъым, мамырэу тызэрэздэпсэурэм тырэгъушхо, ащ ишлуагъэкIэ хъхъоныгъэхэр тэшIых, ыпэкIэ тылэкIуатэ. Ары анахь мэхъанэшхо зилэр,

ары неперэ фестивалыр дахэу, чэфэу зыкIырекIокIыгъэри, — къылуагъ ТхьакIушынэ Аслъан.

ЗэхэщакIохэм къызэрэхагъэ-щыгъэмкIэ, илъэс къэс къое тонн мини 6 фэдиз Адыгеим къышчыдагъэкIы, ащ ызыны-

къор адыгэ къуай. Неperэ мафэхэм яхъулэу республикэм къуаер къышчыдэзыгъэкIырэ предприятие инэу ыкIи гурытэу 8 ит, унэе предприниматель 20 фэдизмэ Iоф ашIэ. Адыгэ къуаер Урысыем имызакъоу, нэмыкI хэгъэгухэми ащызэ-

лъашIэ ыкIи специалистхэм зэралгытэрэмкIэ, дунаим къое лъэпкъыбэу шашIырэм адыгэ къуаер идэгъугъэкIэ къахэщы. Арышъ, ижъыкIэ къышчыгъэ-жъагъэу адыгэ къуаеи мэхъанэу ратыштыгъэм непи къышчымыкIэу ифэшшошэ уасэ фашIы.

Фестиваль-зэнэжъокъоу Мыекъуапэ игупчэ шыкIуагъэм адыгэхэм ямызакъоу, лъэпкъ зэфэшъхьафхэм къахэжыгъэхэри къекIоллагъэх. Район пэпчэ къарыкIыгъэ лыкIохэм «лъэпкъ шагу» зэлухыгъэхэу къагъэхъазырыгъэхэм хъакIэу фестивалым къекIоллагъэхэр арагъэблагъэхэзэ, адыгэ къуаер зэрашIырэр къафалотагъ. Нэрылгъэгъоу а чIыплэм къуаер шырахыгъэ, ащ илэшлугъэ зыфэдэр арагъэушлэжыгъэ. Джащ фэдэу адыгэ къуаеи хашIыкIырэ къояжъэр, хъалыжъожъыер, хъакухъалыжъор, гуубатэр, нэмыкIхэри аушчэрыхыгъэх.

Зэнэжъокъу шыкIэм тетэу кIогъэ фестивалым лъыплгъэгъэ жюрим нэужым зэфэхъысыжъхэр ышIыгъэх, адыгэ къуаеи иихынкIи, илэшлугъэкIи анахь дэгъоу къахыхыгъэ унэе предпринимателэу, Кошхъэблэ районым шыщ Псэпытэ Аслъанбэч. Ащ Гран-прирэ шлухъафтынэу сомэ мин пшIыкIуафтырэ зэхэщакIохэм фагъэшхошагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

МэфэкI ермэлыкъым зэрищэллагъэх

Адыгэ Республикэр зышчы-лэр илъэс 21-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ мэфэкI Iофтхъабзэхэр республикэм ичIыплэ зэфэшъхьафхэм ащыкIуагъэх. Ахэм зэу ащышчыгъэ АР-м экономикэ хъхъоныгъэхэмкIэ ыкIи сатыумкIэ и Министерствэ кIэ-щакIо зыфэхъугъэ мэфэкI ермэлыкъуэу шэмбэтым Мыекъуапэ игупчэ шыкIуагъэр. Адыгеим икIалэхэм ыкIи ирайонхэм Iоф ащызышIэрэ мэкъу-мэщ хъызмэтшIаплэхэм ыкIи

предприятиехэм, унэе предпринимательхэм (зэкIэмкIи нэбгырэ 200 фэдиз) япродукцие ермэлыкъым къырашэллагъ. Хабзэ зэрэхъугъэу, апэ ащ къекIоллагъэхэм ащышчыгъэх АР-м и Лышхъэу ТхьакIушынэ Аслъан, АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, республикэм игъэцкIэкIо хэбзэ къулыкъухэм ыкIи къэлэ администрациеи япашэхэр.

Iофтхъабзэм хэлэжъэхэрэм, зэкI пIоми хъунэу, ТхьакIушынэ

Аслъан якIоллагъ, ахэм гушылэгъу афэхъугъ, продукциеи ащэрэр зыфэдэм, ащ ыуасэ зашIыгъэгозагъ. Цыфхэм нахь ящыкIэгъэ гъомылапхъэхэм ауасэ зыпкъ итыным фэшI мыщ фэдэ ермэлыкъхэм язэхэщэн мэхъанэшхо зэриIэр республикэм ипашэ къылуагъ.

— Продукциеи изытетрэ ыуасэрэ мы ермэлыкъым дэгъоу цыздэштэх. Бэдзэрхэм, сатыу гупчэхэм ащылэ уасэхэм ягъэпшагъэмэ, мыщ къырашэ-

лэгъэ гъомылапхъэхэр проценти 10 — 15 фэдизкIэ нахь пыутых. Ащ дакIоу, цыфхэр зэлукIэнхэ, зэдэгъушIэнхэ, зэрэгъэгъэфынхэ амал ермэлыкъым къареты, ащи мэхъанэшхо иI, — къылуагъ АР-м и Лышхъэ.

Iофтхъабзэм хэлэжъэгъэ творческэ купхэм къызэрэу-гъоигъэ цыфхэр агъэгъэфыгъэх, мэфэкIыр къагъэбаигъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Нэбгыри 5 хэкIодагъ

Чъэпыогъум и 7-м, пчы-хъэм, автомобиль гъогоу «Инэм — Шытхъал» зыфилорэм, Теуцожь районым ит къутырэу Шевченкэм дэжъ, машинитIу шызэу-тэкIыгъ. Хъугъэ-шлагъэм ыпкъ къыкIыкIэ нэбгыри 5-мэ ядунай ахъожыгъ, зы нэбгырэм шъобж хьылгъэхэр тешагъэхэу Адыгэкъа-лэ дэт гупчэ сымэдджэщым нагъэсыгъ. Зы автомобилым ируль къалэу Краснодар шыщ бзылфыгъэу илъэс 55-рэ зыныбжыер, ятIонэрэм республикэм икIэлэ шъхъалэ щыпсэурэ хъулыфыгъэу илъэс 41-рэ зыныбжыер акIэрысыгъэх, цIыфхэри къадисыгъэх. Джырэ уахгъэ уголовнэ Iоф къызэлэуахыгъ, автотехническэ экспертизэхэр, зэхэфынхэр макIох.

Пэшлорыгъэшъ зэфэхъысыжъхэм къызэрагъэлгъэ-гъуагъэмкIэ, лажъэ зилэр «Жигулим» кIэрысыгъэ бзылфыгъэр ары. Сыда пIомэ ар игъогу текIи, ыпэкIэ къыкIыштыгъэ автомобилым еутэкIыгъ.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу, гъогукIоныр щынэгъончъэ-нымкIэ республикэм шызэ-хашэгъэ комисиеи итхъа-матэу КъумпIыл Мурат тхъамыкIагъор къызшы-хъугъэ чIыплэм шылагъ. УФ-м хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ и Гъэ-лорышIаплэу АР-м шылэм иследственнэ къулыкъухэм мы хъугъэ-шлагъэм лъапсэу фэхъугъэр зэхафынэу Правительствэм ипашэ зафи-гъэзагъ.

Къулыкъум ныбжыкIэхэр фагъэхъазырых

Адыгэ Республикэр зызэхашагъэр илъэс 21-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ Iофтхъабзэ зэфэшъхьафхэр мы мафэхэм Мыекъуапэ шызэхашагъэх. Ахэм ащыщ АР-м идзэ комиссариат кIэщакIо зыфэхъугъэ зэнэжъокъури. ИкIэралыгъо фэштыпкъэ ныбжыкIэхэр дзэ къулыкъум зэрэфэхъазыгъэр къэзыгъэлэгъогъэ зэнэжъокъур Мыекъопэ чIыплэ гарнизоным шызэхашагъ. ЗэхэщакIохэм зэрагъэнэфагъэу, командэ пэпчэ кIэлибгъурэ пшъэшъытIурэ хэхэщтыгъэх. Ахэм аныбжэ илъэс 14-м къышчыгъэжъагъэу 18-м нэсыштыгъ.

Зэнэжъокъум изэхэщакIохэм япшъэрылгъэ къазэрэдэхъугъэр хэлэжъагъэхэм ялчъагъэ кьеу-шыхъаты, блэкIыгъэ илъэсым купитф къекIоллагъагъэмэ, мыгъэ а пчъагъэр 16-м нэсыгъ.

Зэнэжъокъум хэлэжъагъэхэм къулайныгъэу, физическэ ухъа-зырыныгъэ дэгъоу алэкIэлтыр аушэтыгъ. ЧышIэ кIын ифэхэмэ зыдэшчылыштыгъэр агъэхъа-зырыныр, машIо зэкIагъэнэ-шъуныр, къэчъэнымкIэ, кIэпсэ зэпэкъудынымкIэ, Iэшъгъэ зэонымкIэ, шэрыномкIэ, охгъэ кIэкIым Iэшэ зэхэдын-зэхэлъхъажынымкIэ ныбжыкIэхэр зэнэ-жъокъугъэх.

— Дзэ къулыкъум имэхъанэ нахь зыкIызэрелэгъыштыгъэм фэшI мыщ фэдэ Iофтхъабзэхэм мэхъанэшхо ялэу сэлгытэ, — ело зэнэжъокъум исудья шъхъа-лэу Одэждэкъо Руслъан. — КIэлэ ныбжыкIэ пэпчэ ихэгъэгъу шлу ылтэгъуныр, къыгъэгъунэныр зэрипшъэрылгъэ шъхъалэр ышIэн фае. Ахэм гражданскэ пшъэдэкIыжъэу ахын фаер еджаплэр къамы-ухыгъэ зэхадгъэшIыкIыным тыпылгъ. Дзэ къулыкъур пхы-ным къыныгъуабэ пылгъ. Ащ тиныбжыкIэхэр къымыгъа-штыгъэх, тыдэ шылэхэми, къызы-шыхъугъэхэ Адыгеир ащы-мыгъушъу, ыцIэ дахэкIэ рара-гъалоу, шытхъу хэлгъэу къулы-

къур ахынэу тэгугъэ. Дзэм шагъэфедэрэ техникэм, Iашэхэм къекIоллагъэхэр нэлэуасэ афашIыгъэх.

НыбжыкIэхэм кIуачIэу, сэ-наушыгъэу ахэлгыр къагъэ-лэгъуагъ. ЗэхэщакIохэм пшъэ-рылгъэу къагъэуцугъэхэр зэкIэ анахь дэгъоу зыгъэгъэлагъэр Адыгэ къэралыгъо университе-тым и Мыекъопэ къэралыгъо гуманитар-техническэ колледж шеджэхэрэм якутэу «Звезда» зыфилорэр ары. Зэнэжъокъум ишлухъафтын шъхъалэ ахэм афагъэшхошагъ. ЯтIонэрэ чIы-плэр къыдэзыхыгъэр дзэ-патри-отическэ клубэу «Фарз» зыфи-лорэр ары, яшэнэрэр зэдаго-щыгъ Адыгэ республикэ обще-ственнэ организациеи «Ныб-жыкIэ дзэ-патриотическэ объ-единениеи «ЗыкIыныгъ» зыфи-лорэм икупэу «Фениксымер» Шэуджэн районыр къэзыгъэ-лэгъогъэ «Нартымер».

НыбжыкIэхэм дзэ къулы-къур ахын, хэгъэгур къау-хъумэн зэралэкIыштыгъэм шэч хэлэп. Мыщ фэдэ Iофтхъа-бзэхэр тапэкIи зэрэрагъэкIо-кIыштыгъэр къауагъ.

ПIАТЫКЪО Анет.

Сурэтыр Iэшынэ Аслъан къытырихыгъ.

Республикэм ибюджет тегушылаагъэх

Адыгэ Республикэм ибюджет ипроект 2013-рэ ильэсым зыфэдэщтым ыкIи 2014 — 2015-рэ ильэсхэм ащ ыльэныкыокIэ зэшIуахын фаеу агъэнафэхэрэм защытегушылаагъ. Ащ иIофшIэн зэрицагъ АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Алексей Петрусенкэм. Адыгеим исоциально-экономикэ шыIаIэ игъунэпкъэ шъхьалэхэр зэлытыгъэ хэбзэгъуцугъэу щыт бюджетыр. Ар штэгъэным сыдигъуи кыныбэ кыпкIы.

Бюджетым ехьылIэгъэ хэбзэгъуцугъэ шъхьалэм ипроект, ащ ыгъэнэфэгъэ гъунапкъэхэмрэ бюджетым изэхэгъуцон нэшану илэхэмрэ яхьылаагъэу къэгущылаагъ АР-м финансхэмкIэ иминистрэу Долэ Долэтбий.

Ащ кызырэхигъэшыгъэмкIэ, хэбзэгъуцугъэм ипроект зэхьокIыныгъэхэр фэхъунхэ ыльэкIышт, къэралыгъо программэ зэфэшъхьафхэр гъэцкIэгъэнхэм пае республикэм кыIэIкIэхэрэ федеральнэ ахьщэр зыфэдищыт джыри гъэнэфагъэгоп. КъэкIорэ ильэсым зэхьокIыныгъэу кызыдихьыштхэм кыныгъохэр къапыкIынхэ зэрилэкIыштхыи ащ кыIкIигъэтхыгъ. ГушыIэм пае, шIокI зымыIэ медицинэ страхованием кыIтIупщырэ ахьщэмкIэ псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ къулыкъум имылыкъу агъэпсышт. Республикэм ис цыфхэр зэкIэ штэмэ, ахэм ащыщэу Iоф зышIэрэр процент 25-м шIокIырэн, бюджетым игъэпсынкIэ ащи гумэкIыгъохэр къапыкIынхэ ыльэкIышт. КIэлэгъаджэхэм ямы-

закъоу, кIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэм Iоф ащызышIэхэрэм ялэжапкIэ къэIэ-тыгъэным фэшI чIыпIэ бюджетхэм 2013-рэ ильэсым ахьщэ къагъотын фае. Ар зэкIэмкIи сомэ миллион 250-рэ фэдиз мэхъу.

ПсэупIэхэм ябюджетхэр зэфэди-зы зышIышт къэралыгъо IэпыIэгъум сомэ миллион 650-м шIокIэу хэ-хъуагъ, бюджетым шыкIэщтыр сомэ миллион 439-м кIэхъанэу къалгытэ. ИмыкIурэ ахьщэр кызырау-гъоштыри хэбзэгъуцугъэм къегъэнафэ: бюджет чIыфэхэр аштэ-щтых, хьакъулааххэм яугъоин нахэ агъэлыщышт.

Районхэм яIофхэм язытет, гумэ-кIыгъо шъхьалэу ялэхэр кыдалгытэхэзэ ахьщэ IэпыIэгъоу афатIупщы-щтым джыри зэ афыдеплъыжыын-хэ зэрэфаер къаIуагъ муниципаль-нэ гъэпсыкIэ зилэ къэлэ ыкIи район администрациехэм япашэхэм. Гушы-Iэм пае, Теуцожь ыкIи Шэуджэн районхэм IэпыIэгъу афэмыхъухэу япшэрылхэр афызэшIохыштхэп. Министрэу Долэ Долэтбий кызы-риIуагъэмкIэ, Iофыр нахэ тэрэзэу зэ-хэфыгъэным фэшI ильэсым кы-кIоцI ахэм афыдеплъыщтых, амалэу щылэмкIэ IэпыIэгъу афэхъуштых.

ПАТИКЪО Анет.

Шальэр — 2030-рэ ильэсым нэс

Пенсиехэм яугъоин ыкIи ятын УФ-м зэрэ-щызэхэщэшт шыкIаIэхэм якъыхэхын джы-рэ уахътэм къэралыгъом щызэшIуахы.

2030-рэ ильэсым нэс тельытагъэу ашIэнэу агъэ-нафэхэрэм джырэ уахътэм къулыкъу зэфэшъхьафхэм нэIуасэ зафашы.

IофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ ухъумэнымкIэ УФ-м иминистрэ игуадзэу Андрей Пудовым кызы-риIуагъэмкIэ, охьтэ кIы-хьэм тельытэгъэ IофшIэн-хэу пенсиехэм афэгъэ-хьыгъэу зэшIуахыштхэр УФ-м и Президент и Уна-шъо тетэу агъэпсыгъэх. Пенсиехэм яугъоин ыкIи ятын зэрээшIуахышт шы-кIаIэхэм якъыхэхын дэлэ-жаагъэх IофшIэнымкIэ урысые Министерствэр, ПенсиехэмкIэ фондур ыкIи мы Iофым епхыгъэ къулы-кIухэр.

Дунэе шапхэхэу щылэ-хэм ыкIи къэралыгъом иэкономикэ адиштэу пенси-оннэ системэм хэбонь-гъэхэр егъэшIыгъэнхэм шыкIаIэхэр фэлорышIэн-хэу щыт. Пенсиер Iахьы-шымэ къагъэпсынэу зэхь-кIыныгъэхэм кыдыха-лытэ: апэрэр — IофшIэ-нымкIэ пенсиер — шIокI зымыIэ къэралыгъо пенси-оннэ ухъумэным кыгъэ-псышт. ЦIыфым кыгъа-хьэщтыгъэм ипроцент 40 страховой тынхэм ыкIи бюджетым кыкIырэ мыль-кум къагъэпсышт; ятIонэ-рэр — корпоративнэр — пенсием кIуагъэр зыгъэла-жъэщтыгъэм кыгъэпсышт е ежэ IофышIэм ар ри-гъэкъушт зэкъо е куп зэ-зэгъыныгъэкIэ IофшIаIэм Iутыгъэмэ. Мы Iахьэм лэжапкIэу цIыфым иIа-гъэм ипроцент 15 кыгъэ-псышт; ящэнэрэр — унэе пенсиер — ежэ IофышIэм регъэкъу. ЛэжапкIэу иIа-гъэм ипроцентитф фэдиз ащ кыыхигъэхьожьын ыльэ-кIышт.

Пенсиер зыщыкIохэрэ ныбжыыр лъыгъэкIотэ-гъэныр зэхьокIыныгъэхэм кыдыхалыгъэрэп. Бзы-лъфыгъэхэмкIэ ар ильэс 55-рэ, хьулыфыгъэхэмкIэ — 60.

УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд и Правление итхьа-матэу Антон Дроздовым кызыриIуагъэмкIэ, пен-сиехэм альэныкыокIэ зэ-хьокIыныгъэхэр охьтэ гъэ-нэфагъэхэм ателытэгъэ уцугъуишкIэ зэшIуахы-щтых. Апэрэр 2013-рэ ильэсым кышыублагъэу 2015-м нэс, ятIонэрэр 2016 — 2020-рэ ильэс-хэм атефэшт, ящэнэрэр — 2030-м нэс зэшIуахышт. Зыгъэпсыгъом тIысы-жыгъэ цIыфхэм социаль-нэ зэфагъэр ылапсэу пен-сие аIэкIэгъэхьэгъэным зэхьокIыныгъэхэр фэлоры-шIэщтхэу ашкIэ шыкIэ-амалхэр кыыхэзыхыгъэхэм къаIо. Пенсиер угъоигъэ зэрэхъушт шыкIэм хадэ-хэзэ, ащ игъэпсын цIыф-хэм гурыIогъошIу афэхъун фае.

2013 — 2015-рэ ильэс-хэм пенсиехэм якIэлъы-тыкIыжын зэрэкIоштым, ПенсиехэмкIэ фондым ибюджетэу 2030-рэ ильэ-сым нэс ашIышт зэхь-кIыныгъэхэм апэлухьащ-ри, техьо ашIыштхэри кы-зыдхэлъытагъэм джащ фэдэу Антон Дроз-довыр къаегушылаагъ. ЗэдэгущыIэгъум фыхэ-хыгъэ уахътэм шьолъыр 17-мэ якъэбарлыгъэгIэс амалхэм яIыкIохэм къа-тыгъэ упчIэ 18-мэ УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд ипа-щэ джэуапхэр аритыжы-гъэх. ПенсиехэмкIэ агъэ-нэфэрэ зэхьокIыныгъэхэм УФ-м и Президент, хэбзэ-гъуцухэр, Общественнэ палатэм хэтхэр, нэмыкI-хэри ахэллэщтых. Ахэр зэшIохыгъэнхэмкIэ амал-хэр, шыкIэхэр кызыды-хэлъытэгъэшт законопро-ектхэр тыгъэгъазэм и 15-м ехьулэу агъэхьазы-рыщтых ыкIи УФ-м и Къэралыгъо Думэ 2013-рэ ильэсым игъэтхэ IофшIэ-гъу зэхэсыгъо щакхэллэ-щтых. Ащ ыуж ягъэцэкIэн иапэрэу уцугъоу ильэситIум ателытагъэр аублэшт.

МЭЩЛЭКЪО Саид.

ДИН IОФЫГЪОХЭР

Зэфэсым зыфагъэхьазыры

Адыгэ Республикэм ыкIи Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ быс-лэымэнхэм я ДиндэлэжапIэ исовет изичэзыу зэхэсыгъо бэмышIэу илагъ. Ар зыфэгъэхьыгагъэр шэкIогъум и 24-м Мыекъуапэ шыкIошт зэфэсэу быслэымэнхэм муфтиир зы-щыхадзынэу щытым изыфэгъэхьазырын ары. Советым изэхэсыгъо хэлэжаагъ Адыгэ Республикэм лъэпкъ Iофхэм-кIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Ко-митет итхьаматэу Шъхьэлэхьо Аскэр. Iофтхьабзэр зэри-цагъ динлэжхэм ясовет ильэс зэкIэлъыкIохэм хэтэу, хьа-джэу ХьутIыжъ Аслъанбий.

Советым хэтхэр ыкIи Имамэу зэхэсыгъом къырагъэблэгъагъэхэр А. ХьутIыгъым зэрэщигъэгъозагъэ-хэмкIэ, Адыгеим ыкIи Пшызэ шь-олъыр ащыпсэурэ быслэымэнхэм яIыкIоу нэбгырэ 201-рэ делегатэу зэфэсым къагъэкIоштых. Мандатхэр зилэхэр арых зымакъэ зыгъыштхэр. Ахэм анэмыкIэу нэбгырэ 50 къыра-гъэблэгъэшт. Мыщ дэжым Аслъан-бий кышыыхигъэщыгъ лъэпкъ зэ-фэшъхьафэу республикэм, краим

арысхэу ислъам диныр зылэжыыхэ-рэм яIыкIохэр зэфэсым зэрэхэлэ-жъэщтхэр. Районхэм делегатэу къа-рыкIышт пчъагъэр ялытыгъ ахэм арыт къуаджэхэм адэсыр зыфэди-зым.

Зэхэсыгъом къекIоллаагъэхэм зэ-кIэми мы мафэм аратыгъэх район пэпчэ пэшIорыгъэшъ зэлукIэхэр ащышIыгъэнхэмкIэ, ахэм яIыкIохэр зэфэсым къэгъэкIогъэнхэмкIэ пшъ-дэкIыж зилэ Имамхэм, ефэндхэм ацIэ-альэкъуацIэхэр зэрытхэ тхьапэ-

хэр, псэупIэ пэпчэ кыгъэлыгъо-нэу щыт делегат пчъагъэри ащ кы-шыгъэнэфагъ.

Зэфэсым изэхэщэн епхыгъэ пэ-шIорыгъэшъ Iофтхьабзэхэм ащыц Мыекъопэ гупчэ мэщытым ичIэхьа-пIэ дэжэ къэмлан агъэуцугъэу зэфэ-сым изэхэщэн, дин Iофыгъохэм афэгъэхьыгъэ шIоигъоныгъэу, епIы-кIэу цIыфхэм ялэхэм Диндэлэжа-пIэр, советым хэтхэр ащагъэгъозэн-хэм фэшI ятхыгъэхэр кыдалъхьан-хэ амал яIэ зэрашIыгъэр. Советым хэтхэм ыкIи Имамэу мы зэхэсы-гъом хэлэжаагъэхэм зэрэздашта-гъэмкIэ, муфтиеу хадзымэ шIоигъоу зикандидатурэ къэзыгъэлыгъогъэ нэбгыриплIымэ ясурэтхэмрэ ящылэ-ныгъэ фэгъэхьыгъэ тхыгъэ кIэкIхэм-рэ ыкIи гухэлъэу ялэхэмрэ къыра-гъэхьащтых ДиндэлэжапIэм кыди-гъэкIырэ гъэзетэу «Свет» зыфи-Iорэм. Ахэр: муфтиеу Емыж Нур-бий, динлэжхэу Къэрдэнэ Аскэр-бий, Шъхьэлэхьо Ибрахьим, Хьэсани Мыхьамэт.

Зэхэсыгъом хэлэжаагъэхэм упчIа-бэ къатыгъ зэфэсым изыфэгъэхьа-зырын епхыгъэу. Ахэм зэкIэми джэуап зэхэугуфыкIыгъэхэр къари-тыжыгъэ хьаджэу ХьутIыжъ Ас-лъанбий.

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт.

Ом изытет къызфагъэфедэ

Мэфэ ошIухэу зэлыкIуагъэхэм республикэм игубгъохэм IофшIэн зэфэшъхьафэу ащызэшIуахыгъэр макIэп. Чыгулэжхэр анахэу зыпы-лыгъэхэр гъэтхэс зэфэшъхьафхэр Iухыжыгъэнхэр, чIыгур гъэхьазы-рыгъэу игъом бжыхьасэхэр ащып-хыгъэныр ары.

Мэкъу-мэщымкIэ Министерствэм кызыритыгъэмкIэ, республикэм ты-гъэгъэзэ гектар мин 81-м ехъоу кы-щагъэкIыгъэм щыщэу чъэпыогъум и 8-м ехьулэу аугъоижыгъэр гек-тар мин 76-м хьазырэу лыкIэхьагъ. Ащ изы гектар центнер 16,5-рэ кы-рахи, пстэумкIи тонн мини 125-рэ фэдиз къахьыжыгъ. Тыгъэгъэзэ ге-ктарым центнер пчъагъэу район-хэм къащырахыгъэр: Красновар-дейскэр — 20,3-рэ, Шэуджэныр — 18,5-рэ, Джаджэр — 17,3-рэ, Теу-цожьыр — 14,9-рэ, Мыекъуапэр —

13,6-рэ, Кошхьаблэр — 12,2-рэ, Тэ-хьутэмыкъуаер — 9,7-рэ.

Лэжыгъэм пэлухьащт натрыф ге-ктар мин 21,5-м ехъоу къагъэкIыгъэм щыщэу тыгъуасэ ехьулэу Iуахы-жыгъэр гектар мин 14,5-м тIэкIу къехъугъ. Гектар телытэу утыжы-гъэу центнер 36,5-рэ кырахи, тонн мин 53-м ехъу аугъоижыгъ.

Пынджыр мыгъэ зышыIуахы-жын фаер гектар мини 5,2-м тIэкIу къехъу. Ащ щыщэу тыгъуасэ ехьулэу аугъоижыгъэр гектар мини 3,9-рэ фэдиз. Ащ изы гектар цент-нер 47-рэ кытыгъ.

Соем иIухыжыны чыгулэжхэр пылгых. Соер чIыгу гектар мин 4,3-м кыщагъэкIыгъ, ащ щыщэу гектар мини 2,3-рэ фэдиз аугъои-жыгъ, зы гектарым центнер 13,1-рэ кырахыгъ.

Аужырэ мафэхэм республикэм

игубгъохэм анахэ мэхьанэ зэрэтэу щызэшIуахырэ IофшIэнхэм ащыц бжыхьасэхэр игъом пхыгъэнхэр. Пшъэрылхэм кызырэдальгытэрэм-кIэ, бжыхьэсэ зэфэшъхьафхэр ге-ктар мини 103,8-м ехъумэ ашапхьын фае. Ащ щыщэу лэжыгъэ кэзы-тышт бжыхьасэхэр зыщашIэнхэ фаер гектар мин 93,6-м тIэкIу ехъу. Ты-гъуасэ ехьулэу бжыхьэсэ зэфэ-шъхьафхэр гектар мин 41-м ашапхь-хи, пстэумкIи халъхьан фаем ипро-цент 43,8-рэ чIыгум рагъэкIугъ. Ащ щыщэу бжыхьэсэ коцым рагъэубы-тыгъэр гектар мин 30 фэдиз. Коцым ипхьынкIэ гухэлъхэр районхэм зэ-ращагъэцкIэгъэ процент пчъагъэр: Джаджэр — 53-рэ, Красновар-дейскэр — 40,9-рэ, Теуцожьыр — 36,1-рэ, Шэуджэныр — 32,6-рэ, Мыекъуапэр — 27,1-рэ, Тэхьутэмы-къуаер — 27-рэ, Кошхьаблэр — 18,7-рэ.

Пшъэрылэу щытыр гъэтхасэхэм яIухыжыны, бжыхьасэхэм япхьы-ни пIэлэ гъэнэфагъэу щылэхэм яхьу-лэу зэшIохыгъэнхэр ары. Респуб-ликэм ичIыгулэжхэм амал зэфэ-шъхьафэу аIэкIэлъхэр зэкIэ ащ фа-гъэлорышIэх.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ Хьаджэртбий.

Езгъэджагъэм сыфэраз

КыкI Мухьдинэрэ Нэфсэт-рэ сабий амыгъотэу илъэс бэкIаерэ зызэдэшIэхэ нэуж кIэлэщIыкIу кIаIахынэу тырауытагъ. КыкI зэшхьэгъусэхэу Абубэчыррэ Разыетрэ кIаIахынэу рахъухагъ. Ахэм ятIонэрэ сабий кызыхъугъэр мэфэ 23-рэ хъугъэу ядэж кIуагъэх ыкIи ззэгъыгъэх.

Нэфсэтрэ Мухьдинэрэ зэдэ-лэжхэхэ Замирэ апIугъ. Пшгъэ-шгъэжыер нэутхэ цIыкIоу, еджэным фэблэу кьэтэджыгъ.

«Мам, сэ зэкIэ буквэхэр сэ-шIэх, сыдигъо еджапIэм сычIэ-хъашта?» — ыIоштыгъ Замирэ цIыкIум.

А мафэр кьэсыгъ, пшгъэшгъэ-жыер янэу Нэфсэт ыгъэкIэ-раки, еджапIэм кIуагъэх, ауж кьинэгъэ Мухьдинэ пшгъэшгъэ-жыер кыкIэупчIэштыгъ. IофшIапIэм кыкIыжыи гуза-жъозэ еджапIэм зэрэкIогагъэр, ар кызылгъэгуым пшгъэшгъэ-жыер зэрэIэсжыгъагъэр ны-тыхэм бэрэ агу кьэкIыжыи-штыгъ. Нэшукъое гурыт еджа-пIэм дакIоу Замирэ Пэнэжыи-къое музыкальнэ еджапIэри кылухыгъ.

Я 5-рэ классым кыщегъэ-жагъэу адыгабзэмрэ литера-турэмрэкIэ пшгъэшгъэжыем янэу Нэфсэт икIэлэгъэджагъ, классымкIэ ипэгъагъ. ЦIыкIуэ усэхэр Замирэ зэхилхьэхэу ригъэжыгъагъ, дэпкъ гъэзетым иредакторэу штыгъ. Зэрэча-ным кыххэкIэу классэу зэры-сым истаростыгъ, комсоргэуи штыгъ.

ЕджапIэр кызыеухым Адыгэ кьэралыгъо университетым чIэхъагъ ыкIи филологиемкIэ факультетым иадыгэ отделе-ние щеджагъ, дэгъоуи кыу-хыгъ. ИкIуаджэ кыгъэзэжыи IофшIэныр щыригъэжыгъ, адыгабзэмрэ литературэмрэкIэ щыригъэджагъэх. Илъэси 4-у ащ Iоф зышIагъэм ригъа-джэхэрэм Адыгеим ичIыпIэ зэ-фэшхьафхэр кьаригъэплты-хъагъэх, янэу Нэфсэт игъусэу

цIыф гъэшIэгъонхэр еджа-пIэм кырагъэблэгъагъэх. Ахэм ашышхы усакIохэу, тхакIохэу МэщбэшIэ Ис-хъакъ, Бэрэтэрэ Хьамид, Къуекъо Налбий, Нэхэе Руслъан ыкIи нэмыкIхэр.

Замирэ зыгорэм ишIуа-гъэ ригъэкIыныр ицIыкIу-гъом кыщегъэжыагъэу икIэсагъ, ащ ишыхъат еджапIэм «Тимур икоман-дэ» зэрэщызэхихъагъэр. Ащ хэтыгъэхэу Блэгъожэ Эммэ, КыкI Зитэрэ Саи-дэрэ, Хэкужэ Юрэ, Блэ-гъожэ Налбий, Сихъаджэ-къо Руслъан джыри кьод-жэдэхсэм шIуагъэ агу кьэ-кIыжыых.

1991-рэ илъэсым Зами-рэ унагъо ихъагъ. Хьалэ-къое Шумэнхэм ахъхагъ. Хьалэкъое еджапIэм ады-габзэмрэ литературэмрэкIэ непэ щырегъаджэх, а пред-

метхэмкIэ методическэ объединением ипаш. Усэ-хэр етхых, ригъаджэхэрэ-ри усэ зэхэлхъаным фе-гъасэх. Ащ икIэлэеджа-кIохэу Хьодэ Маринэ, Шэртэнэ Фатимэ, Шумэн Рузанэ, Мыгу Асыет яусэ-хэр журналэу «Зэкъош-ныгъэм» кыхиутыхэу хъугъэ. ТхьалI Аминэт, Шумэн Маринэ, ГьукIэлI Эммэ, Къошкхэу Джэнэт-рэ Заремэрэ яусэхэр «Жьо-гъобыным» кыхъагъэх.

Замирэ адыгэ литера-турэмкIэ я 11-рэ классым пае хрестоматие зэхигъэу-цагъ, литературэмкIэ вне-класснэ IофшIэнхэр кы-зыдэхъэгъэ тхылым ит-хыни ар хэлэжыагъ. Клас-сым шамыкIурэ произве-дениехэр зэрябгъэшIэшт шIыкIэмкIэ IэпыIэгъу ыт-хыгъ. Орэди 7-мэ ягушчы-

Иэхэри яорэдышъуи Замирэ иех.

КIэлэгъаджэм ихъупхъагъэ пае Теуцожэ Цыгъо ыцIэ зы-хырэ медалыр кыфагъэшъо-шагъ. Урысые Федерацием гъэ-сэнныгъэмкIэ иIофышIэ гъэ-шIуагъэ хъугъэ. Ныдэльфыб-зэмкIэ езыгъаджэхэрэм апае Замирэ Москва мастер-класс кыштитыгъ. Ащ тетэу КыкI-Шумэн Замирэ Адыгеир Мос-ква кышцигъэлэгъуагъ. Iэпэ-Iэсэнныгъэшхоу хэлым пае За-мирэ щытхъу тхылхэр кы-фагъэшъошагъэх.

Зэгорэм бжъэхэм яIофшIакIэ сылтыплъагъ. Замирэ ахэм афэсэгъадэ.

1994-рэ илъэсым филологии шIэныгъэхэмкIэ пшгъашгъэм кандидатыщIэр кыгъэшъып-кьэжыгъ. Илъэс 28-рэ ыныб-жыгъ а гъэхъагъэр зэшIым. Илъэсыбэрэ Iоф зышIэгъэ кIэлэгъэджэ Iэпэласэм опытуу иIэр кыдэплтыгъэмэ, доктор-скэ IофшIагъи ытхын ылгэ-кIышт. Арышъ, сыфэлыаIо ар кыдэхъунэу.

Замирэ ащ фэдэу хъупхъэ хъунымкIэ янэу Нэфсэт ылгэкI кыгъэнагъэп. Пшгъэшгъэжы-ем ищыкIагъэр ренэу ригъэ-гъотыгъ, ащ дакIоу тефэрэри ригъэшIагъ. Мухьдинэ илъэс заулэкIэ узэкIэлэбжыкым дуна-им ехыжыгъ, Нэфсэт изакъоу унэм кынагъ. Ау пхъур янэ дэжэ кьэмыкIоу бэ тыригъа-шIэрэп, ищыкIэгъэ фэIо-фа-шIэхэр фимыгъэцакIэхэу хъу-рэп. Исабийхэри каникулхэм ягъом янэжэ дэжэ ренэу щIэх.

Замирэ ишхъэгъусэу Аюбэрэ пшгъэшгъитIурэ зы шъа-орэ зэдэпIу. Япшгъашгъэу Мари-нэ Пшызэ кьэралыгъо универ-ситетым филологиемкIэ ифа-культет щеджэ, Асфар а еджа-пIэм тарихъымкIэ ифакультет чIэс, япшгъэшгъэ нахьыкIэу Фа-тимэ я 7-рэ классым щеджэ.

Шумэнхэр гъогу занкIэ тетых, Тхьэм насыпышIоу щегъалэх.

УДЫКIЭКО Казбек.

Пенсием щыI.

. Нэшукъуай.

Сингапур кыыхагъэлажъэ ашIоигъу

Темыр-Кавказ федеральнэ шъолты-рым, Краснодар крайм ыкIи Адыгеим зекIон-зыгъэпсэфыпIэ зэхэтэу аша-гъэпсыштым ипроект кьалэу Владиво-сток Азиатскэ-Тихоокеанскэ экономикэ зэдэлэжъэныгъэмкIэ зIуагъэу шыкIуа-гъэм хэлэжагъ. Ащ фэдэ унашъо зы-шIыгъагъэр Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиныр ары.

ЗIуахыгъэ Iахъэхэлэ обществэу «Те-мыр Кавказым икурортхэр» зыфиIорэм ипашэ игуадзэу Ислам Назаралиевым зэрэхигъэунэфыкIырэмкIэ, кьэралыгъо хэшыпыкIыгъэхэр кызыэкIолIэрэ зIу-кIэшхом «Темыр Кавказым изыгъэп-сэфыпIэхэм» афэгъэхыгъэ проектэр зэ-рэхалхъагъэм тикъэралыгъо ипашэхэр ащ игъэпсын зэрэфэгумэкIыхэрэр кьегъэлъагъо.

«КСК»-м ипроект тыхэгъэгу анахь

мэхъанэ зышаратырэ проектышхохэу инновационнэ гупчэу «Сколковам», 2014-рэ илъэсым Шъачэ шыкIоштхэ Олимпийскэ джэгунхэм, 2018-рэ илъэ-сым футболымкIэ чемпионатэу Уры-сыем шыкIоштым афэгъэхыгъэхэм арагъапшэ.

ЗIуахыгъэ Iахъэхэлэ обществэу «Те-мыр Кавказым икурортхэр» зыфи-Iорэм ипашэхэм зекIон-зыгъэпсэфыпIэ зэхэтыр зэрагъэпсышт мылькым ах-щэ кыхъэзылхъан зыгъэкIышт компа-ниехэм, банкхэм, цIыф байхэм Iоф адашIэ. Китаим, Францием, Индием якорпорацие инхэм ззэгъыныгъэхэр зыдыкIэтхагъэхэр ахэтых.

Азиатскэ-Тихоокеанскэ шъолтырым хэхэрэ кьэралыгъохэм зэхашгъэгъэ зэ-хэхъэм кыдыхэлъытагъэу И. Назара-лиевыр Сингапур сатыушынымкIэ и

Федерацие ипашэу Менг Кит Хо щы-Iуагъагъ, кьэралыгъуитIур зэгъусэу Iоф зэдашIэн зэралгъыштымкIэ, са-тыу зэдызэхашэмэ, шIуагъэу кьафихьын ылгэкIыштымкIэ амалэу ыкIи шIыкIэу щыIэхэм атегушIагъэх.

И. Назаралиевым «Темыр Кавказым изыгъэпсэфыпIэхэр» зыфиIорэ зекIон-зыгъэпсэфыпIэ зэхэтэу Темыр Кавка-зыр, Краснодар крайр ыкIи Адыгеир кызылгъэзыубытыхэрэр зыфэдэщтыр ригъэлэгъугъ, цIыфхэу ащ зыщызы-гъэпсэфын зыгъэкIыштыр япчъагъэ зынэсышгъуштыр фиIотагъ, зэхэт-зы-гъэпсэфыпIэм фэдэу кьафихьышгъу-штыр пэшIорыгъэшгъэу кьалытагъ.

Менг Кит Хо зIуахыгъэ Iахъэхэлэ обществэу «КСК»-м Iоф кыдышIэнэу зэрэхъабыр И. Назаралиевым кы-риIуагъ, зымылкъу щыц Урысыем иса-тыу кыхъэзылхъэ зышIоигъохэм Iо-фыр зытетыр ариIонэу ыкIи зIуагъэ-кIэнхэу кыгъэгъугъагъ.

Ежэ И. Назаралиевым кызырэиIо-

рэмкIэ, Сингапур иинвесторхэр Iэпы-Iэгъу кызырэтфэхъуштыр имызакъоу, ахэм ежэ ясатыу, анахъэу зекIоным епхыгъэр, зэрэзэхашэрэр пшIэнкIэ гъэшIэгъоны. Нэужым ахэм яшIыкIэхэр Урысыем и Къыблэ шъолтыр шагъэ-федэнхэ алгъэкIышт. ЗыгъэпсэфыпIэ-зыгъэхъужыпIэхэр зэтэгъэпсыхъэ-гъэнхэмкIи Сингапур Iэпэлэсэнныгъэ ин иIэ хъугъэ. Менг Кит Хо щысэу кы-хыгъэ псыгъэхъунэу Сентоза илъэс 30-кIэ узэкIэлэбжыкым цIыфхэр тхъа-мыкIэу зыщыпсэуштыгъэхэ чIыпIэу зэрэщытыгъэр, джы зэрэдунаеу щызэ-лгъашIэрэ зыгъэпсэфыпIэ зэрэхъугъэр. Ар зэрагъэпсыгъэ шIыкIэм Урысыем изекIон кластер ишIынкIи ишIуагъэ кьэIон ылгэкIышт.

Сингапур бизнесымкIэ и Федерацие компаниехэу, ассоциациехэу, палатэхэу мин 18-м ехъу кыхъеубытэх. Ахэм «КСК»-м икьэбар зэралыгъэлэгъыштыр Федерацием ипашэ кылуагъ.

(Тикорр.).

ЦЫФ ЗЭХЭТЫКІЭ-ЗЭФЫЩЫТЫКІЭХЭР

Зыгорэм шломыллыкырэр нэпэнчъэ

Зынахь нэпэ дахэ шымылэр цыфыгъ, зынахь тхьамыклагъо мыхъужьырэр къэрарынчъагъ. Гуклэгъурэ лъытэныгъэрэ жьыгъом фэмышыным нахь шыкклягъэрэ хылагъэрэ къэгъотыгъуай. Непэ уилэ ныбжьыклагъэм къарыуо, клуачлэу къыпхилъхьэрэм утегушхуклэу, гуштэгъуаеу зыогъэпсыклэ цыфыгъэ хьурэп. Акъыл зилэм ежъ имыгъопэщтыр нэмык рипсырэр, мыжъоу бдырэм узэрелъэпэожьыщтыр шыгъупшэрэп.

Шуныгъэ-гъэсэнэгъэ тэрэз

Зы адыгэ къуаджэ горэм унэгъо къызэррыккы дэсыгъ. Нысаклэм гошэ хьафизэ илагъ. Ипсауныгъэ ащ тетэгъэми, гуащэр къуаджэми, тэмашъхьэми, зыхъэс лъэпкъымы къызэрэуатын шылагъэп — «дунэе нэфыр ихьафизгъэми», акъыл зилэ бзылфьыгъэку рэхъагъ. Къо закъом исабыхьэр ыпсэ аккълэу, ылэ атыримыхъу ыплуштыгъэх. Ау чэщи мафи мыпшыжъэу кушъэ натлэр зымылупшъу шыс гошэ хьафизэр нысэм къыридахъэщтыгъэп.

Мо бзылфьыгъэ гьыргъы-

зилэ цыфым зыгорэ ыгъэцлыкуныр ишэнэп. Нэпэ теплъэ закъор арымырэу, цыфыр къэзыгъэдахэу, къэзыгъэгъолурэр илэдэб, инэхъой, изэхъшык, изеклэ-гъэпсык.

Къэхъугъэу мылэжыны шылэп, арэушъэу дунаир гъэпсыгъэ. Ау уныбжьыккы зыхъуккэ (зэклэри зэфэдэ заккхэп) жьыбгъэ псынклэм узэрехъэу а шыккэ зафэмэ уяшъхьэщыуа-ккы. Пккэнчъэу алуагъэп «зынахьыжъэ зымыгъашлорэм иныбжьыккэ мэккыды». Джары на-

хьыжъ-нахьыккэ зэпхыныгъэр ухъумэгъэн зыккыфаер.

Ау жьым узэригъэгупсэфэу, узэригъатхьэрэр зэхэпшылагъэм, ахэм яакъыл губзыгъагъэ, ягултыгъэ псыхъагъэ — шлоу ахэлъ пстэур уилэпшэшт, гушылэ-жъым зэрилоу, «уижъ ылорэр пшлэшт...».

Гукъау, ау мыныбжьыккэжэ дэдэхэми бэрэ нэжъ-лужъхэр хъэтэпэмыхъ-дэхъащхэн ашых. Илыгъэ ныбжьэ зилэ джы бгъотыжъышътэп, ау тлэ-ккы нахь зыгъэшлагъэхэр ахэм

ашломыскъарых — алуи, ашли, ягъэпсыккэ-шыккы агу фаштэрэп, альэгъуни, зэхыхъни альэ-ккырэп. Адэ ахэр зы унэ шы-зэдэпсэушъушъа етланэ?

Ау тищылэклэ дэгъушхоу зэрэщымытым, шымылэм къахэ-ккэу, унагъохэм жьы ккы ащы-зэдэпсэунхэ фаеу мэхъух. Ащ фэдэ псэуккэм гумэккы-гузэгъабгъэр къебэккы: зэ гуащэм, зэ нысэм имысагъэу шэчалъэм ылыныккы зырызэм къаонтэ-гъоккэу ателъым шылэныгъэ шапхьэр къегъэушъорэккы —

унагъохэр зэккыхэрэп, тхъэхэрэп, зэхэзых, сабыхьэр «хъашъо-лэгуау» зэрадзэх.

Ау хэти къыгурылон фаер зэккэдэлу-зэгъурыло уимылэу, уижъэ умыгъэлапэу о пшъхъэ-ккэ гъэшлоныгъэ зэрэуимылэ-щтыр ары.

Хъугъэ-шлэгъэ пчъэгъабэу къалуатэрэм а пстэумэ гу алы-уагъатэ. Мы гъэшлэн хъугъэ-шлагъэу цыфхэм къахэнэжъы-гъэми къэрарынчъагъэр, жъа-лымыгъэр зэблэнхэ зэрэщымы-лэр джыри зэ къеушыхъаты.

«Іэшлуба, гуащэ?»

тым «цыфныккы гуащэр» сы-дэу шыхъуныгъа?! «Ежъ фэдэу шылыч мэшло жэмыланыгъэмэ зыгорэм фэдагъ нахь... Кккэнэп, чъэнэп..., ккы хьафизэ тхъагъо мэхъуа!» — ыгуккэ нысэр бэрэ зыдэгъушылэжъышътыгъ. Нысэм игучылаги, иемылычыгъи гуащэми гу лъытэщтыгъ, ау ылэшъхьитлуккэ ышлэгъэ уна-гъом амалынчъэ хъугъэккэ иккыжъэу тыдэ ккыжыны ылы-ккыныгъа? Тхъэм къыуипсэ-рэм узэгъышът, анахъуу уккы-

тэрэ къэрарэ пхэлъ хъумэ, бэ узышлэушышътыр, уккэзы-гъэушътыр, къо закъори пыут пшыным уфэешътэп.

«Сызылэщтыр зы мафэ нылэп», — ылуи, ныо тхъамы-ккэр зэккэ хъурэм еуцоллэгъагъ.

Нысэри зэрэфаеу псэу-щтыгъ. Аузэ, мафэ горэм ны-сэр унагъом шлукаеу шыло-лэуагъ: гыклагъэ, лъэклэгъэ, пхъэнклагъэ, пщэрыхъагъэ. Зэккэуыгъэу, хьалыгъу фэбэ гъэжъэгъэккэ такъырышхо

шхьопшыбзэмрэ онджэкъэ къое гъугъэ Іэшлурэ ышътэхы ыш-хыхъэ, гошэ нитлунэшъум еупчыгъ:

— Хьалыгъу фабэмрэ къуа-емрэ Іэшлуба, гуащэ?

Ныом ычыишъхъэ шъхъа-ккымрэ хъазабымрэ жьы къы-рамыгъэщэжъэу къылугъоль-хъагъэх, нэпс шыугъэр ошхып-сэу, зэпымыужъэу нэгъушъхы-тлэм къахъэхышътыгъ.

Ау чэтышъхъэ зыпыт нысэ жъалымым ыгу чылэ зыккы

хъурэм къыгъэшъэбагъэп... (тхъагъэ).

***

Къызэралотэжъырэмккэ, ныо хьафизэм ихъадагъэ къеккылэгъэ цыфхъу Іофым шыгъуазэхэм янэрылэгъоу, ытыщэу къэккыагъэхэм къэ-гъэзэжъ Іоф имылэу нысэ къэрарынчъэр къом адитлун-щыжъыгъагъэу ары.

Ежъ нахъ хьыбэй фэдэм ецэллэхъныр зинэрыгъым, хэтми, шлу къызэрэщымы-шышътыр нафэба.

Пауло Коэльо иповестэу «Алхимик» зыфилорэм кыхэхыгъэ пычыгъу

НАСЫШЫМ ИШЪЭФ

Шэф-шэжъым пылъ горэм ккэлэ заккы илэу шылагъ. Ар ыккы лъэшэу фэгумэккышътыгъ ыккы зынахъ губзыгъэ мыхъужьырэ цыфым ыдэжъ насы-пыр зышышъыр, ащ ишъэф къызэригъэшлэнэу ыгъэккыуагъ. Зы мафэп, мэфитлэп, мазэм къэхъурэ пшэхъолъэ чыгум итэу зыккыгъэ уж нэр плэпызы-хьэрэ къэлэсэраишхоу къушъ-хъэшыгум итым Іукалагъ. Ежъ ишыклагъэу зылыхъурэ Губ-зыгъэр ащ шыпсэуу къычлэ-ккыгъ. Ккэлэм къызэрэщышъ-щтыгъэу, цыф пстэумэ ялыеу, ашлэу, яинэккэу шылэныгъэр изылэгъуккэу, изышыккырэ Іуш дэдэ шыпккылом иунэ, ишагу хъушъхъафккыгъэ зэ-гъоккэу шытыгъэхэп — цы-фыбэм яккылагъ. Щаккыхэм етлупшыгъэу къышчытхъумэ-щытхъужьыхъэзэ ащэнэу ялэхэр Іуагъэккышътыгъэх; Іэпэ хэгъэ-уцуапэ имылэу, тыдэккы къогъу-пэхэм цыфхэр ащызэхэтыгъэх дунэе къэбарыр зэфыралотыккэу. Хъаккэунэ гузэгум Іэнэ шыгъэ дахэ шызэлухыгъагъ — джарэу дунэе тхъэгъуагъ ккэлэр зых-фагъэр.

Губзыгъэм мыгумэккыхъу хъаккэхэр къызэпккыхъэщты-гъэх, зэригъэлэгъушътыгъэх. Ккэлэри ежъ чэзыур къызынэ-сышътым ышлуабэ дашлэу сы-хъат заулэ ежагъ. Сыдми, Іу-калагъ ар Губзыгъэм, игухэлъи филолагъ. Ау насыным ишъэф иккэбар къырилотэнэу джыдэ-дэм уахътэ зэримылэр ащ ккэ-лэм къыгуригъэлуагъ. Зымы-гъэзэщынэу, тыдэккы шагу хъо-пшау ккылым зауэрэ шыте-зеккыхъанэу, ащ ыужым унэм къеккыжъынэу къеллэу. Тхъу гъотккыуитлэу зэрыт шайджэ-мышх цыккыр ккэлэ хъаккэм къыфишъцэзэ къырилуагъ: «Ма-мы шайджэмышхыр зыдашт, ау сыккызэрэоллэушътыр тхъоу итыр имыккытынэу ары».

Ккэлэм пшым иккэлэсэрай, дэккылаемэ ккыхъыжъызэ, зэккэ ккыккыхъагъ, ау къырилуагъэр ыгу риубытагъэу, джэмышхым нахьырэ плъаплэ илагъэп — ынэ

зэ ащ тырихыгъэп. Охътэ зау-лэ тешлагъэу къыфишъыгъэ пла-лъэм ехъулэу унэм къеккыжъи, Губзыгъэм ыпашъхъэ ккыу-цуагъ.

«Сыд, — къеупчыгъ бы-сым Іушыр, — плъэгъугъа да-хэр, дэгъур — алырэгъу зэмы-шъогъубэу унэшхом илэхэр, хъаккы-шыккы лъаплэхэр угу ри-хъыгъа? Хэтэ чыгыным къы-шыккырэ чыгъ лъэпкъхэм ыккы нэр плэпызыхьэрэ къэгъагъэхэм тара къахэпхыгъэр? Адэ ды-шъэпсыр зэгъэшъогъэ тхылы-шъо Іужъу гъэшлэгъонхъу си-мэккыхэм атетхэм уинэшлэгъу зыккырагъэпхъотагъэба?»

Ащ фэдэ упчлэхэм зыккы-жыгъэу, ышъхъэ риуфэхыгъэу тлэклэрэ шытыгъэ ыккы шышъы-шыгъэр занккэу ибысым гуригъэлуагъ. Ушъый къызэрэ-фишъыгъэм тетэу, шайджэ-мышхым нахь плъаплэ зэри-

мылагъэр, тхъур римыккыты-ным фэсаккызэ нэмыккы зы ынэ къызэрэлуимыхъагъэр рилуагъ.

Хъугъэр къыгурылуагъэу джыри Губзыгъэм ккэлэм зы-ккыфигъэзагъ: «Ккы, иккэрыккэу сипсэуккэ-шылаккэ зыхэгъэ-гъуаз, зэгъашлэ, зышъышъ умы-шлэрэ цыфым цыхъэ фэшлы-гъуай».

Джа шайджэмышх дэдэу тхъур зэрытыр ылэгоу ккэлэр унэшхом къышэккыккы фе-жъагъ. Мызэгъэгум нахъ гу къызлэпишыхъагъэу, зэккэ ылыгъурэр ыгъэшлагъоу зэпи-пшышъышътыгъ — джэнэт теп-лъэ зилэ шагу фэшлыгъи, чы-ги, къушъхыи, унэккылэу зэлу-хыгъэ дахи, Іэпэлэсагъэр зы-хэлъэу шыгъэ пккыгъоухэми гу ащидагъ.

Нахъ нэшх-гушх къэхъугъэу Губзыгъэм дэжъ къэккыжъи, ылыгъугъэ пстэур къыфип-

чыжъыгъ. Изэпыгъом ты-ригъафи бысымыр къеупчыгъ: «Тхъу гъотккыуитлэм сыда ары-ккыуагъэр?»

Джашыгъум ккэлэм ыгу къэккыжъыгъ Губзыгъэр къыз-фелъэлуагъагъэр, ылыгъ-ымы-лыгъми шыгъупшэжъыгъэгъэ шайджэмышхыр зэрэнэккы, тхъур зэриклэуыгъэр къылыгъ-гъугъ...

— Сэ зы унэшхо пыт ыккы гупшысэ заккы уналэ зытеоз-гъэдзэн ыккы къыослон слэ-ккышътыр, — къырилуагъ Губзыгъэм игубзыгъэжъ. — Насыным ишъэф зэбгъашлэ пшлэогъомэ, саккыныгъэшхо пхэлъын фае, зэхэпхи, плъэгъуи, нэмыккы уемызэщэу гум пхы-рыш, ащ фэдэ къабзэу, шайд-джэмышхым ит тхъу гъотккыу-итлур зэримыккытынэм уналэ тегъэт, зышъымыгъэгъушъ ар зыккы, джашыгъум унасыпы-шлэшт.

Джырэ тилгъэхъанэ насыпккэ шалыгъэрэр, ар зэраушъумэу, зэрэфэсаккыхьэрэр, мэхъанэу ащ ратырэр зэдгъашлэмэ тшлэогъоу ныбжьэ зэфэшъхъафхэм арыт-хэм тгупчыгъ, хэти ежъ зэре-гупшысэрэм тетэу джэуапхэр къытатыгъэх.

Ілгъэс 30 — 50 зыныбжь-хэм ыккы ащ ехъугъэхэм къыталуагъэхэр:

Уиунагъо гупсэфыныгъэ илгъымэ ары насыпыр. (С.Т.).

Шъузымрэ ллэмырэ зэрэзэгъу-

рылохэрэр ары зэккэ зэлыпыгъэр, насыпыр къэзышырэр. (К.Л.).

Псауныгъэ уилэмэ, адрэ пстэ-ури гъотыгъоежъэп, узыфэ-саккыжъын, уздэлэжъэжъын фае ренэу. (Э.Къу.).

Уибын-унагъо уигушылэ шызэхыхыныр, уасэ шызыфэп-шыныр насып сэрккэ. (С.А.).

Угуккэ пшлэогъор сыдым фэгъэзагъэми, къыбдэхъуныр арыштын насыпыр, ау ащ фэдэ бэрэ хъурэп, шылэм джащ пае зетэгъэзэгъы. (М.Т.).

Сабыл дахэхэр ары унагъор зыгъэунагъорэр, хэти зыгъэна-сыпышлорэр. «Ккэлэцыккыхэр ары дунаир зыфышъышъэр» алуа-гъэба, ахэр ары насыпыр зэп-хыгъэри. (Р.М.).

Насыпыр ауккыодыеп, 100-м шышъэу зы нэбгыр ар зытефе-рэр, адрэхэр фаллэзэ мэлэжъых, «уккэмышхы дахэу, насыпы-шлоу къэхъу» зылуагъэр хъу-ккыуагъэп. (Н.О.).

Ілгъэс 15—25—30-м нэс зыныбжьхэм ащ (насыпым) къыралуаллэрэр:

Насыпыр ор-орэу пшъхъэ шлу плъэгъужьыныр ыккы уиккэсэ нэбгырэм шлу уилгъэ-гуныр ары. (М., студентк, илгъэс 21-рэ ыныбжьс).

Ахъшэ бэу уилэмэ, унасыпы-шлэшт. (А., ккылыккыш, илгъэс 27-рэ ыныбжьс).

Тидунай мамырэу, зауи Іайи шымылэмэ — насыпыгъ. (Спортсмен, илгъэс 23-рэ ыныбжьс).

Сянэ бэрэ-бэрэ шылэнэу, си-насып хэллэнэу сыфай. (Ар-

тисткэ цыккы, илгъэс 16 ыныбжьс).

Зэккэ мы къалуагъэм пыгъа-щэ фэсшлэгъэ, сэри сишлэшлэ къэсэлэ: цыфхэм узэхашыккы-ныр, уагурылоныр, ежъхэри зэ-хэпфышъунхэр хъукогъэзэнчъэу насыпыгъ. Насыпым шъэф бэ-ккылае илэми, зэккэ зыфэккыжъырэр джа тхъу гъотккы утэрэлъэ цы-ккыуитлур зылэккымыгъэккыныр ары. Насыпыр апчэу чэгъошлу, унэ теплъэхъуккыныу шытэп.

МАМЫРЫКЪО Нурмет.

КУШЪХЪЭФЭЧЪЭ СПОРТЫР. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Я 20-рэ зэІукІэгъухэр тщыгъупшэщтхэп

АР-м ия 21-рэ илъэс фэгъэхыгъэ спорт зэнэкъокъухэр Мыекъуапэ, тирайон гупчэхэм, нэмыкІхэми ащыкІуагъэх. ЗэІукІэгъухэм нэбгырабэ ахэлэжъагъ. Республикэм икьэлэ шъхьалэ кушъхъэфэчъэ спортымкІэ, нардхэмкІэ, фэшъафхэмкІи щызэнэкъокъуагъэх.

нэ Аслъан, Правительствэм ацІэкІэ Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ игуадзэу Алексей Петрусенкэм зэнэкъокъум хэлэжъэгъэ спортсменхэм лъэшэу зэрафэразэр ариІуагъ. ХагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр кьыдэзыхыгъэмэ дунаим щызэлъашІэрэ Хьасанэкъо Мурат, Алексей Петрусенкэр, Анатолий Лелюк афэгушІуагъэх, шІухъафтынхэр афашІыгъэх.

Зэнэкъокъум исудьахэм, зэхэщакІохэм, спортсменхэм къэбар гъэшІэгъонхэр кьытфалотатъэх. ЗэлъашІэрэ журналистэу Андрей Кондрашовым зэрищэгъэ кІэух зэхэхэм Адыгеим икІэлэцІыкІу-

Апэ ишъыгъэхэм ащыщ

Темыр Кавказым щыпсэурэ лъэпкхэм язэкъошныгъэ гъэпытэгъэным фэгъэхыгъэ зэнэкъокъоу тиреспубликэ щаухыгъэр Ставрополь краим икьалэу Буденновскэ кышцаублэгъагъ. Мыекъопэ кьэлэ кІоцІым километрэ 50 кышцакІуным фэшІ гъогоу афыхахыгъэр хъураеу къачыхъагъ. Апэрэ чІыпІэр командэу «ИнтераКатым» хэтэу Максим Покидовым кьыдихъыгъ. ЯтІонэрэ чІыпІэр Борис Шпилевскэм ыхъыгъ — Москва хэку. Яшэнэрэ чІыпІэр Адыгеим шапІугъэ СтІашъу Мамыр кьыдихыгъ.

Чъэпыогъум и 6-м Урысыем изэнэкъокъоу Темыр Кавказым щыпсэурэ лъэпкхэм язэфыщытыкІэхэр нахышІу шІыгъэнхэм фэгъэхыгъэр аухыгъ. Спортсменхэр Мыекъуапэ икІыхи, Апшеронскэ нэсыгъэх, кьагъэзэжыи, тикьалэ кьэкІожыгъэх. Километри 110-рэ кызакІум, Сергей Климовыр зэкІэми анахь псынкІэу кьэсыжыгъ, ар «РусВелэм» хэт. «ИнтерКатым» испортсменхэу Дмит-

рий Мокровымрэ Максим Покидовымрэ ятІонэрэ ыкІи яшэнэрэ чІыпІэхэр кьыдахыгъэх. СтІашъу Мамыр хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэм ащыщ кымыхыгъэми, тыкышщытхэу тшІонгъу, апэ итхэм ари ащыщыгъ.

Дышъэр зыхыгъэр

Гъогогъу 12 спортсменхэр зэнэкъокъугъэх. Зэфэхысыжъхэм кьызырагъэлъэгъуагъэу, лъэшхэм анахь лъэшыжыр Александр Ротяковыр ары, «Русь-Пензэм» хэт.

Сергей Николаевым ятІонэрэ, Дмитрий Самохваловым яшэнэрэ чІыпІэхэр кьыдахыгъэх, Самарэ икомандэ хэтых.

Александр Мироновым къушъхъэ гъогухэр анахь дэгъоу кыкІугъэх. Сергей Николаевыр спортсмен анахь чанэу кыхахыгъ. СтІашъу Мамыр спортсмен ныбжыкІэхэм игуетыныгъэкІи, игъэхъагъэхэмкІи кьахэщыгъ.

Зэнэкъокъум идиректорэу Анатолий Лелюк зэхэщэн Іофхэр дэгъу дэдэу ыгъэцэкІагъэхэу зэфэхысыжъ зэхэхэм кышцаІуагъ.

АР-м и ЛІышъхъэу ТхьакІушчы-

ныбжыкІэ ансамблэхэр щыуджыгъэх. Елена Щербак зипэщэ купым, «Мыекъуапэ инэфыльэхэм», нэмыкІхэм яорэдхэр, якъашъохэр спортсменхэм лъэшэу агу рихыгъэх. СтІашъу Мамыр иныбджэгъухэр кызырэфэгушІуагъэхэр хэушъафыкІыгъэу кыхэтэгъэщы. Адыгеим илІыкІо тигъэгущуагъ. Кушъхъэфэчъэ спортымкІэ Адыгеир Урысыем игупчэхэм ащыщ зэрхъугъэр тигуапэ.

Сурэтхэм арытхэр: **хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр кьыдэзыхыгъэмэ пашцхэр афэгушІох; зэнэкъукъум хэлэжъэх.**

ФУТБОЛ. ЯТІОНЭРЭ КУПЫР

Пчъагъэм тегъэгумэкІы

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Торпедо» Ермэлхъабл — 1:2. Чъэпыогъум и 6-м Мыекъуапэ щызэдешІагъэх. Зезыщагъэхэр: Д. Недвижай — Кисловодск, П. Егоров — Ростов-на-Дону, М. Чесноков — Волгоград. «Зэкъошныгъ»: Колесников, Казаков, Датхъужь, Емкъужь, Батырбий (Мыкьо, 83), Абаев, Винников (Чалаев — 73), Нечукин, Нартиков (Кузнецов, 77), Ешыгуау (Кьонэ), Лучин. Къэлапчъэм Іагуаор дэзыдзагъэхэр: Лучин — 2, «Зэкъошныгъ». Кокорев — 4, Бровин — 69, «Торпедо».

Зэрэсымаджэхэм е нэмыкІырэ Іофыгъомэ кьахэкІэу «Зэкъошныгъэм» ифутболисти 5 зэІукІэгъум хэлэжъагъэп. КъэлэпчъэІутэу А. Валиевым инысаш, Темыр Осетием кІожьын фаеу хъугъэ. Ахэр кьыдэшІыгъагъэхэми, «Зэкъошныгъэм» ешІэгъур шІуахынуу щытыгъэп. ЧыпІэшІу щытхэу В. Лучиным, А. Датхъужьым, нэмыкІхэми къэлапчъэм Іагуаор дэдзэн алъэкыгъэп. «Торпедэм» ифутболистэу В. Бровиныр метрэ 30-м кышчымыкІэу тикъэлапчъэ пэчыжъэу тазырыр ыгъэцэкІагъ. А уахъ-

тэм ар тІэгъупэзэ «хэтыгъуагъ». Шапхэр тифутболистэу А. Казаковым зыщукъогъэ чІыпІэм тазырыр щимыгъэцакІэу Іагуаор метритфым нахыбэкІэ гупчэм ыльэныкьокІэ ыхыи, тикъэлапчъэ кьыдэуагъ. КъэлэпчъэІутэу К. Колесниковыр хэпшІыкІэу хэукъуи, Іагуаор зэрэбыбырэм икьоу лъыплъагъэп. Пчъагъэр 1:2 зэхъум ыуж «Зэкъошныгъэр» бэрэ ыпэкІэ ильыгъ, ау къэлэпчъэІутэу В. Макоевым (ар зэгорэм тикомандэ щешІэщыгъ) шІокІынхэ алъэкыгъэп.

Пресс-зэІукІэр

«Торпедэм» итренер шъхьалэу Папикян ешІэгъур зэфэдэу аухын фэгъэу кыІуагъ, хьакІэмэ янасып кыхыи, текІоныгъэр кьыдахыгъ. «Зэкъошныгъэм» иешІакІэ зэрэхигъэхъагъэр ащ кыхыгъэщыгъ. «Зэкъошныгъэм» идиректор шъхьалэу Натхьо Адам тикомандэ зэрешІагъэм ыгъэрэзагъ, ау зэІукІэгъур зэраухыгъэ пчъагъэм ыгъэгумэкІыгъ...

Купым

зэрэщешІагъэхэр

«Биолог» — «Алания-Д» — 3:2, «Славянский» — «Астрахань» — 1:1 «Мэшыкью» — «Энергия» — 2:0, СКА — «Митос» — 1:0, «Олимпия» — «Ангуст» — 1:3, «Волгарь» — «Черноморец» — 0:3, «Таганрог» — КТГ — 0:0.

НэкІубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ
Республикэм лъэпкэ
ІофхэмкІэ, ІэкІыб
къэралхэм
ащыпсэурэ
тилъэпкэгъухэм
адырІэ
зэпхыныгъэхэмкІэ
ыкІи къэбар
жъугъэм
иамалхэмкІэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шъхьалэр
ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор
шъхьалэм
иапэрэ гуадзэр
МЭЩІЛЭКЪО
Сайд

Редактор
шъхьалэм
игуадзэр —
пшъэдэкІыжъ
зыхырэ
секретарыр
ХЪУРМЭ
Хъусен

Редакциер
зыхъыгъэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкІыжъ зы-
хырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты- гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын ІофхэмкІэ,
телерадиокъэтын-
хэмкІэ ыкІи зэлы-
ІэсыкІэ амалхэмкІэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыпІэ гъэлары-
шІапІ, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышчыаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
4156
Индексхэр
52161
52162
Зак. 3006

Хэутыным
узщыкІэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкІэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00